

Lausunto sisäministeriölle

Suomen Tilintarkastajat ry on tilintarkastajia edustava edunvalvontajärjestö. Jäsenemme ovat tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytyjä HT-, KHT- ja JHT-tilintarkastajia sekä tilintarkastusalan ja taloushallinnon asiantuntijoita. Tavoitteenamme on auttaa tilintarkastajien ammattikuntaa menestymään sekä tuomaan lisäarvoa elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle. Taloudellista raportointia ja alan käytäntöjä edistämällä olemme mukana rakentamassa perustaa suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille. Yhdistykseen kuuluu yli 90 % tilintarkastuslaissa määritellyistä tilintarkastajista.

Viite: SMDno-2018-428

Lausunto luonnoksista rahanpesun ja terrorismin estämisestä annetun lain nojalla annettaviksi valtioneuvoston asetuksiksi

Suomen Tilintarkastajat kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja esittää lausuntoon seuraavaa.

Valtioneuvoston asetus eräisiin asiakassuhteisiin ja liiketoimiin liittyvästä yksinkertaistetusta menettelystä asiakkaan tuntemiseksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä

Suomen Tilintarkastajat ry toteaa, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen tähtäävät toimenpiteet on suunnattava sinne, missä on tosiasiallisesti merkittäviä riskejä. Ilmoitusvelvollisten toimintaan kohdistuva hallinnollinen taakka on minimoitava silloin, kun toimintaan kohdistuu vain vähäinen riski rahanpesusta tai terrorismin rahoittamisesta. Suomen Tilintarkastajat ry pitää hyvänä, että asetusluonnoksen 1 §:ssä esitetään asiakkaan tuntemisvelvoitteiden sopeuttamista niin ajoituksen ja toistuvuuden kuin asiakkaan tuntemistietojen määrän ja lähteiden osalta.

Asetusluonnoksen 1 §:n 1 momentissa todetaan, että ilmoitusvelvollinen voi yksinkertaistettua menettelyä noudattaessaan sopeuttaa asiakkaan tuntemistoimia niiden ajoituksen osalta. Tältä osin on huomioitava, että laissa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä on 3 luvun 2 §:ssä säädetty kaikkien tuntemismenettelyjen ajoituksen osalta, että ilmoitusvelvollisen tulee tunnistaa asiakkaansa ja todentaa asiakkaan henkilöllisyys viimeistään ennen kuin kuin liiketoimi on suoritettu loppuun. Asetuksella ei tule kaventaa laissa säädettyä liikkumavaraa muiden kuin yksinkertaistetun tuntemismenettelyn ajoituksen osalta.

Asetusluonnoksesta laaditussa muistiossa todetaan, että asiakkaan tuntemistoimien määrän ja laadun sopeuttamisella tarkoitettaisiin esimerkiksi sitä, että asiakkaan henkilöllisyys varmennetaan ainoastaan yhdestä lähteestä luotettavan asiakirjan tai tiedon perusteella, kun rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski on vähäinen. Laissa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä on 3 luvun 11 §:ssä säädetty etätunnistamisen yhteydessä velvol-

lisuudesta hankkia lisäasiakirjoja tai -lisätietoja luotettavasta lähteestä. Muistiosta saattaa lukijalle välittyä sellainen kuva, että asiakkaan henkilöllisyyden varmentaminen edellyttäisi henkilöllisyyden varmentamista useammasta kuin yhdestä lähteestä laajemmin kuin laissa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi on säädetty.

Asetusluonnoksen 1 §:n 1 momentissa säädetään tuntemisvelvoitteiden sopeuttamisesta ottaen huomioon mahdolliset valvojan rahanpesulain nojalla antamat määräykset. Rahanpesulain tarkoittamia valvojia on useita. Ilmoitusvelvolliset harjoittavat hyvin erityyppistä toimintaa. Suomen Tilintarkastajat ry toteaa, että ilmoitusvelvollisten valvojien on koordinoitava mahdolliset antamansa määräykset niin, että toisaalta ilmoitusvelvollisten yhdenvertainen kohtelu ja toisaalta ilmoitusvelvollisen toiminnan luonne tulee huomioiduksi.

Suomen Tilintarkastajat ry toteaa, että eräät asetuksen 1 §:ssä käytetyt ilmaisut, kuten *tuntemistoimet ovat riittävät ja kynnyksarvo on riittävän alhaisella tasolla*, ovat epätasomallisia ja voivat johtaa asetuksen epäyhtenäiseen tulkintaan.

Asetusluonnoksesta laadittu muistio sisältää tuntemistoimenpiteiden sopeuttamisesta useita asetuksen sisältöä konkretisoivia esimerkkejä. Suomen Tilintarkastajat ry toteaa, että olisi perustelua julkaista muistio esimerkiksi ministeriön määräyksenä, jotta esimerkit olisivat julkisesti ilmoitusvelvollisten saatavilla.

Valtioneuvoston asetus eräisiin asiakassuhteisiin ja liiketoimiin liittyvästä tehostetusta asiakkaan tuntemismenettelystä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä

Suomen Tilintarkastajat ry pitää hyvänä, että ilmoitusvelvollinen voi tehostettua tuntemismenettelyä noudattaessaan joustavasti tehostaa joko yksittäisiä tai kaikkia asiakkaan tuntemistoimia.

Asetusluonnoksen 1 §:n 1 momentissa säädetään tuntemisvelvoitteiden sopeuttamisesta ottaen huomioon mahdolliset valvojan rahanpesulain nojalla antamat määräykset. Rahanpesulain tarkoittamia valvojia on useita. Ilmoitusvelvolliset harjoittavat hyvin erityyppistä toimintaa. Suomen Tilintarkastajat ry toteaa, että ilmoitusvelvollisten valvojien on koordinoitava mahdolliset antamansa määräykset niin, että toisaalta ilmoitusvelvollisten yhdenvertainen kohtelu ja toisaalta ilmoitusvelvollisen toiminnan luonne tulee huomioiduksi.

Suomen Tilintarkastajat ry toteaa, että eräät asetuksen 1 §:ssä käytetyt ilmaisut, kuten *tarvittaessa hankittava ylemmän johdon suostumus* ovat epätasomallisia ja voivat johtaa asetuksen epäyhtenäiseen tulkintaan.

Helsingissä 16. päivänä huhtikuuta 2018

SUOMEN TILINTARKASTAJAT RY

Petri Kettunen
hallituksen puheenjohtaja